

Noget er anderledes...?

I denne opgave skal I udforske grænsen mellem det velkendte og det uhyggelige, det hjemlige og det foruroligende. Gennem fotocollage, kortfilm og mini-installation skal I skabe fortællinger, der får beskueren til at føle, at noget ikke helt stemmer – som om der gemmer sig noget under overfladen. I skal lade jer inspirere af Freuds begreb *das Unheimliche* og kunstværker, der rummer samme stemning – når noget velkendt pludselig virker fremmed.

Introduktion og inspiration

🕒 30 minutter

Introducer begrebet *das Unheimliche* og vis eksempler fra kunstværker (se forslag nederst).

Hvad betyder *das Unheimliche*?

Sigmund Freud beskrev i 1919 *das Unheimliche* som en særlig form for uhygge, der opstår, når noget velkendt bliver mærkeligt. Det er ikke som en gyserfilm – uhyggen ligger i stemningen, i de små twist, der gør, at noget velkendt føles foruroligende, fx et dukkehoved på en tallerken. Et vindue, der vender ind mod et andet rum i stedet for ud. Et tæppe, der buler, som om noget gemmer sig under det. Surrealisterne var optaget af drømme, underbevidsthed og det irrationelle – alt det, der ligger lige under overfladen. Nogle surrealistiske værker har noget *Unheimlich* over sig, ligesom der findes eksempler på samtidskunstværker, der kan vække en tilsvarende følelse.

Tal i fællesskab om

- Hvad gør noget “uhyggeligt” uden at være en gyser?
- Hvornår har I oplevet, at noget velkendt pludselig virkede mærkeligt?
- I kan lave jeres egen korte definition af begrebet *das Unheimliche* – skriv den i jeres notesbog.

Hvad er det ”hjemlige” og ”u-hjemlige” i disse værker?

Del eleverne op i grupper. Gruppen kigger på et af de udvalgte kunstværker (se forslag) og taler sammen om, hvad der føles hjemligt og u-hjemligt ved værkerne. Lad grupperne præsentere deres umiddelbare tanker for hinanden.

ISKAL BRUGE

- kunstværker

Kunstværker

Titel
Sensibelt portræt

Kunstner
Wilhelm Freddie

Titel
Venetiansk portræt

Kunstner
Wilhelm Freddie

Titel
Hun var aldrig alene

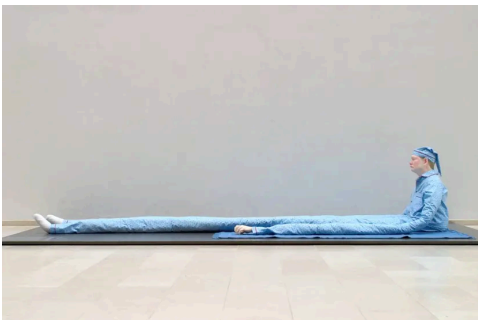
Kunstner
Kathrine Ærtebjerg

Titel
PANOPTIKA - Hjemligt Triptikon

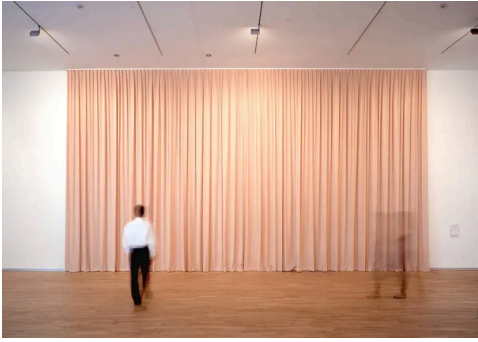
Kunstner
Jesper Rasmussen

Titel
Uden titel (Siddende mand med prikker på blå tæppe)

Kunstner
Peter Land

Titel

Mindet om min mors undertøj forvandlet til et flammesikkert
forhæng

Kunstner

Annika von Hausswolff

Et barneværelse, et ansigt, et spejl?

🕒 2 lektioner

Her får du tre ideer til, hvordan I kan arbejde mellem det hjemlige og u-hjemlige, det velkendte og fremmede, uden at det uhyggelige bliver for tydeligt og tipper over.

1. Det velkendte ansigt – gjort fremmed

- Eleverne tager portrætfotos af sig selv eller hinanden.
- De manipulerer billedet digitalt eller ved at tegne/male ovenpå: flytter øjne, gentager dele af ansigtet, gør det symmetrisk eller fjerner mund/næse.
- Målet er at skabe et billede, der ligner — men alligevel *ikke er helt rigtigt*.

Samtale

- Hvornår bliver et menneskeligt ansigt “uhyggeligt”? Hvorfor reagerer vi sådan?
- Hvornår holder et ansigt op med at være “menneskeligt”?
- Hvorfor virker symmetri eller gentagelse nogle gange skræmmende?
- Hvilke ændringer skabte mest stemning i jeres billeder?

2. Spejlscenen

- Eleverne laver et filmklip med spejle som motiv, fx:
- En person, der ikke har et spejlbillede.
- Et spejl, hvor der sker noget andet end i virkeligheden.
- To identiske personer (samme elev to gange i billedet).
- De udforsker, hvordan det velkendte (dem selv) bliver fremmed.
- I kan tilføje lydelementer i filmen.

Teknisk tip: Brug noget at filme med og enkel redigering (split-screen, eksponering, refleksioner)

Vi anbefaler at bruge [Wevideo](#) på Skoletube

Samtale

- Hvad sker der, når spejlbilledet/refleksionen ikke stemmer med virkeligheden?
- Hvordan påvirker spejle vores opfattelse af “os selv”?
- Hvilke film eller billeder kender I, der bruger spejle på samme måde?

3. Det urolige børneværelse

- Eleverne bygger en mini-installation af et “børneværelse”, men ændrer små detaljer, så stemningen forstyrres, fx:
 - Legetøj vendt med ryggen til.
 - En stol, der står for tæt på væggen.
 - En bamse uden øjne.
 - Der arbejdes med lys (fx natlampe) og skygge.

Ekstra: Lad eleverne optage en 10 sekunders lydside (fx knirk, åndedræt, hvisken) som en del af værket.

Samtale

- Hvilke små ændringer gjorde rummet mærkeligt?
- Hvordan brugte I lys, skygge eller farver til at ændre stemningen?
- Hvor går grænsen mellem hyggeligt og uhyggeligt?

SMK Connect gør den kunstneriske kulturarv levende og anvendelig for landets elever. Det sker via modulopbyggede, nøje tilrettelagte undervisningsforløb, der kan bruges direkte i underviserens planlægning.

Udgivet under CC BY-SA